STUDIEPLAN FOR MASTERSTUDIUM I BARNEHAGEPEDAGOGIKK

Master Studies in Early Childhood Education

120 studiepoeng

2007–2009

Høgskolen i Oslo, avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

Innledning 3
Studietilbudet 3
Hva studiet kvalifiserer for 3
Utdanningsløp som masterstudiet kan inngå i 3
Opptakskrav 3
Faglig grunnlag 3
Kvoter 4
Rangering 4
Mål 4
Innhold 5
Samarbeid med andre masterstudier 5
Vitenskapsteori og metodologi 6
a. Barnehageforskning og vitenskapsteori 6
b. Forskningsmetodologi 6
Barn, kunst og kultur 7
a) Lytte, se og sanse- metodologiske tilnærmingsmåter 7
b) Estetisk og kunstfaglig teori om barn, barnekultur (barndom) og barnehage 7
Barn, barnehage og profesjon 8
a. Barn, barndom og barnehage i et mangfoldig samfunn 8
b. Kritiske og internasjonale perspektiver på barnehagepedagogikk 8
Kritiske tema og mangfold 8
Internasjonale og historiske perspektiver på barnehager 9
Masteroppgave 9
Organisering og arbeidsmåter 10
Arbeidsformer i første studieår 10
Undervisning 10
Kollokvier 10
Seminarer 10
Litteraturstudium 10
Arbeidsformer i andre studieår 10
Undervisning 10
Seminarer 11
Internasjonalisering 11
Vurdering 11
Vurdering første år 11
Avsluttende vurdering 11
Vitnemål 11
Kvalitetssikring av undervisning og studieprogram 12
Pensum 2007-2009 12
Vitenskapsteori og forskningsmetodologi 12
Barn, kunst og kultur 14
Barn, barndom og barnehage i et mangfold samfunn 15
Kritiske og internasjonale perspektiver på barnehagepedagogikk 17
a. Kritiske tema og mangfold 17
b. Internasjonale og historiske perspektiver 17

INNLEDNING

Studieplanen tar utgangspunkt i følgende dokumenter: Lov om universiteter og høgskoler, Forskrift om krav til mastergrad, Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høgskoler samt Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Studietilbudet

Masterstudiet i barnehagepedagogikk er opprettet for å tilby en utdanning på høyere nivå for førskolelærere. Med barnehagens økende plass i samfunnet og i barnefamilienes liv er behovet for forskning omkring barnehagens virksomhet og betydning blitt stadig viktigere. Både førskolelærerutdanningen og forskning og utvikling innenfor barnehagefeltet trenger førskolelærere med erfaring fra barnehage og med utdanning ut over grunnutdanning. Masterstudiet i barnehagepedagogikk er planlagt for å imøtekomme dette behovet. Et masterstudium kan bidra til at førskolelæreres praktiske erfaring og innsikt blir videreført til teoretisk kunnskap gjennom studentenes forskning og formidling.

Hva studiet kvalifiserer for

Masterstudiet kvalifiserer for ulike typer arbeid innenfor barnehagesektoren som undervisning på høgskolenivå og i andre utdanningstilbud, for eksempel innen videregående skole, arbeid i offentlig forvaltning, i media- og organisasjonsvirksomhet og innenfor forsknings- og utviklingsarbeid. Studiet fører fram til mastergrad i barnehagepedagogikk.

Utdanningsløp som masterstudiet kan inngå i

Høgskolen i Oslo kan med dette toårige masterstudiet tilby en høyere grads utdanning innenfor barnehagens problemområde som kvalifiserer for opptak til forskerutdanning. En slik utdanning vil bestå av en treårig grunnutdanning (bachelor) som førskolelærer og et toårig masterstudium. Masterstudiet er bygget opp som et heltidsstudium over to år, men kan etter avtale gjennomføres på deltid.

Opptakskrav

Faglig grunnlag

Det generelle grunnlaget for opptak er fullført og bestått utdanning på bachelornivå. Søkere må ha minst 80 studiepoeng fra emnegruppen barnehagepedagogikk, det vil si

- bachelorgrad som førskolelærer
- treårig grunnutdanning som førskolelærer
- toårig grunnutdanning som førskolelærer og ett års studier innen fagområdet barnehagepedagogikk
- bachelorgrad som allmennlærer, faglærer eller barnevernspedagog og 30 studiepoeng innen fagområdet barnehagepedagogikk
- 3- eller 4-årig grunnutdanning som allmennlærer, faglærer eller barnevernspedagog og 30 studiepoeng innen fagområdet barnehagepedagogikk
- annen bachelorgrad og 80 studiepoeng fordypning innen fagområdet barnehagepedagogikk.

Fagområdet barnehagepedagogikk omfatter fag som pedagogikk, spesialpedagogikk, barnehage-pedagogikk, pedagogisk arbeid i småskolen og tilsvarende fag etter vurdering.
Minstekrav for opptak er gjennomsnittskarakteren C eller bedre eller 2,7 eller bedre. For søkere med både tall og bokstaver som karakteruttrykk eller ugradert karakterer følges omregningsordning som fastsatt i §6 i Forskrift om opptak til masterstudier ved Høgskolen i Oslo. Ved beregning av gjennomsnittskarakter skal karakterer i alle fag som inngår i opptaksgrunnlaget inngå.

Kvoter

Kvote 1: 40% av plassene forbeholdes søkere med oppnådd bachelorgrad. Det gis ikke tilleggs-poeng i denne kvoten. Søkere som ikke når opp i kvote 1, konkurrerer videre i kvote 2.
Kvote 2: Det gis tilleggspoeng for dokumentert utdanning og praksis i tillegg til karakterpoeng for utdanning som inngår i opptaksgrunnlaget.
Kvote 3: 10% av plassene kan tildeles søkere som ikke kan poengberegnes.

Rangering

Søkere i kvote 1 rangeres på grunnlag av gjennomsnitt av alle eksamener som inngår i det faglige grunnlaget. Praksis er ikke å forstå som eksamen.
Søkere i kvote 2 rangeres på grunnlag av gjennomsnitt av alle eksamener som inngår i det faglige grunnlaget. Praksis er ikke å forstå som eksamen. Tilleggspoeng gis på følgende grunnlag:

Relevant praksis ut over opptaksgrunnlaget. Praksis må være opparbeidet etter endt grunnutdanning.	0,5 poeng pr. halvår i inntil 2 år. Maksimalt 2 poeng
Relevant tilleggsutdanning ut over opptaks-grunnlaget	0,5 poeng pr. 30 studiepoeng. Maksimalt 2 poeng

Relevant praksis er dokumentert praksis fra barnehage eller tilsvarende virksomhet etter vurdering.
Relevant utdanning er fag som kan inngå i det faglige grunnlaget (må være dokumentert).
Ved poenglikhet gis prioritet til det underrepresenterte kjønn i studiet. Er det fortsatt poenglikhet eller det underrepresenterte kjønn ikke er i gruppen som har poenglikhet, rangeres søkerne etter loddtrekning.

MÅL

Gjennom masterstudiet skal studenten fordype seg i problemområder som er relevant for det barnehagepedagogiske feltet. Studenten skal utvikle bred faglig orientering i pedagogiske problemer som knytter seg til barn, barnehage, yrke og utdanning, familie og kultur i et mangfoldig flerkulturelt samfunn, samt utvikle evne til kritisk refleksjon. Gjennom studiet skal studenten:

- få erfaring med å være en del av en forskningskultur
- tilegne seg vitenskapelig grunnlag for helhetlig forståelse av det pedagogiske arbeidsfeltet med forbindelse mellom ideer, teorier, forskning og praksis innenfor barnehagesektoren og utdanningssektoren
- utvikle forutsetninger for å kunne innhente, analysere, utvikle, kritisk evaluere og formidle kunnskap om barnehagepedagogikk
- tilegne seg grunnlag for selvstendig planlegging, veiledning og handling i forhold til pedagogiske problemer i barnehage, skole, hjem og samfunnsliv
- opparbeide innsikt i vitenskapelig tenkning og metodologi og få erfaring i å bruke dette på en reflektert og kritisk måte i et selvstendig i forskningsarbeid.

Innhold

Studiet som helhet søker å dekke det spesifikt barnehagepedagogiske feltet satt inn i en vitenskapelig sammenheng og drøftet ut fra ulike teoretiske synsvinkler, samtidig som det skal gi en dypere forståelse av praksis. Metodologiske spørsmål blir tatt opp i samtlige problemområder, først som en generell innføring innen området vitenskapsteori og forskningsmetodologi, deretter i forbindelse med bruk av ulike vitenskapelige metoder innen de øvrige problemområdene. Vitenskapsteori, forskningsmetodologi og statistikk vil sammen med prosjektarbeid utgjøre om lag halvparten av studieinnsatsen det første året.

Litteraturgrunnlaget består av et obligatorisk pensum på ca 5000 sider.

Andre studieår er viet studentens masteroppgave (50 studiepoeng) og obligatorisk deltagelse i kurs i kvantitativ metode (5 studiepoeng) og skrivekurs (5 studiepoeng).

1. studieår

Vitenskapsteori og metodologi **20 studiepoeng**

a. Barnehageforskning og vitenskapsteori (10 studiepoeng)
b. Forskningsmetodologi (10 studiepoeng)

Barn, kunst og kultur **10 studiepoeng**

Barn, barnehage og profesjon **30 studiepoeng**

a. Barn, barndom og barnehage i et mangfoldig samfunn (15 studiepoeng)
- Nyere perspektiver på barn og barndom i et flerkulturelt samfunn
- Utvikling og læring i et relasjonelt perspektiv — barnehagens hverdagsliv

b. Kritiske og internasjonale perspektiver på barnehagepedagogikk (15 studiepoeng)
- Kritiske tema og mangfold
- Internasjonale og historiske perspektiver

2. studieår

Metodologi **10 studiepoeng**

a. Kvantitativ metode (5 studiepoeng)
b. Skrivekurs (5 studiepoeng)

Masteroppgave **50 studiepoeng**

Samarbeid med andre masterstudier

Studentene kan søke høgskolen om å bytte enkelte kurs med kurs på andre masterstudier.

Vitenskapsteori og metodologi

a. Barnehageforskning og vitenskapsteori

Mål

Målet med kurset er å gi kunnskap om og forståelse for vitenskapsteoretiske problemer knyttet til barnehagepedagogikk som forskningsfelt. Kurset gir en generell innføring i vitenskapsteoretiske posisjoner og en kritisk analyse av noen utvalgte vitenskapelige og metodologiske spørsmål. Studentene skal kvalifiseres til å vurdere allerede utført barnehageforskning og til selv å formulere og faglig drøfte et vitenskapelig problem innen forskningsfeltet.

Innhold

Oversikt over sentrale vitenskapsteoretiske tradisjoner og posisjoner. Aktuell barnehageforskning illustrerer noen utvalgte vitenskapelige og metodologiske tema.

Vurderingsform

Et individuelt skriftlig arbeid.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

b. Forskningsmetodologi

Mål

Målet med kurset er å gi kunnskap om og forståelse for kvalitative og kvantitative tilnærmingsmåter ved innsamling og bearbeiding av data som intervju, case study, etnografi, aksjonsforskning, video-baserte analyser, etc. Kunnskapen skal danne basis for et prosjektarbeid hvor studenten gjør erfaringer med å anvende forskningsmetoder i forhold til et avgrenset problemområde innen det barnehagepedagogiske kunnskapsfeltet. Prosjektet skal vise at studenten kan planlegge og gjennomføre et mindre empirisk arbeid, og at studenten kan reflektere over metodologiske og vitenskapsteoretiske problemer.

Innhold

- Om å nærme seg et forskningsfelt
- Planlegging og gjennomføring av et mindre empirisk arbeid
- Forskerrollen og forskningsetikk
- Litteratursøking
- Skriving av vitenskapelig tekst
- Kvalitative og kvantitative metoder

Vurderingsform

Arbeidskrav i form av tilstedeværelse gjelder under innføring i kvantitative metoder og under veiledning av prosjektet.
Arbeidet med prosjektet skjer i gruppe og munner ut i en prosjektrapport levert i tre eksemplarer som presenteres muntlig. Hovedvekten legges på det skriftlige arbeidet.
En ekstern sensor deltar i vurderingen.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

Barn, kunst og kultur

a) Lytte, se og sanse- metodologiske tilnærmingsmåter

Mål

Målet med kurset er å gi innsikt i og forståelse for ulike tilnærmingsmåter når det gjelder å samle forskningsmateriale vedrørende barns estetiske praksis. Det er et mål å forstå hvordan innsamlet materiale metodologisk kan anvendes i en forskningsmessig sammenheng når det gjelder barn i barnehagealder.

Innhold

I denne delen av kurset vil ulike måter å nærme seg barn og barns estetiske opplevelser og barns estetiske praksis stå sentralt. Et av delperspektivene vil være den voksnes samspill med barn. En vil møte eksempler på hvordan en fra et forskerperspektiv kan nærme seg feltet og det vil bli gitt muligheter til å utøve denne praksisen.

Vurderingsform

Arbeidskrav i form av praktisk gruppearbeid.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

b) Estetisk og kunstfaglig teori om barn, barnekultur (barndom) og barnehage

Mål

Målet med kurset er å gi innsikt i og forståelse for ulike modeller og forståelsesmåter i forhold til barns kulturelle uttrykk, kunst, og estetikk. Et sentralt mål vil være å etablere en grunnleggende forståelse for estetisk teori, kunstfaglig teori og kulturelle prosesser knyttet til barn i barnehagealder.

Innhold

I denne delen av kurset vil ulike drøfte grunnlagsperspektiver knyttet til barnekultur i lys av estetisk teori og annen kulturteori bli drøftet med mål om å etablere en utvidet forståelse av barnekultur som kultur av, med og for barn.

Vurderingsform

Et individuelt skriftlig arbeid med barn og estetikk som tema.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

Barn, barnehage og profesjon

a. Barn, barndom og barnehage i et mangfoldig samfunn

Mål

Studenten skal tilegne seg kunnskap om nyere perspektiver på barn, barndom og barnehage. Studenten skal kunne reflektere over barns hverdagsliv i et mangfoldig, flerkulturelt samfunn. Barnehagen er i dag en viktig del av småbarnsfamiliers nettverk, og studenten skal tilegne seg kunnskap om barnehagen som en viktig arena for omsorg, lek og læring. Studenten skal kunne analysere nyere forskning om barn som meningsbærende subjekter med rettigheter i forhold til eget liv. Studenten skal videre tilegne seg kunnskap om små barns utvikling og læring i et relasjonelt perspektiv, og vurdere hvordan dette er relevant for pedagogisk virksomhet i barnehage.

Innhold

Barndomsbegrepet: ideologi og perspektiver.
Forskning om barnehagen som samfunnsinstitusjon ut fra et flerkulturelt perspektiv.
Kunnskap om forholdet mellom privat og offentlig omsorg.
Barnet som medmenneske: etikk, deltakelse og rettigheter.
Forskning om identitet, danning og intersubjektivitet.
Hverdagsliv i barnehagen: interaksjonsprosesser som inkluderer lek, omsorg og læring.
De minste barna i barnehagen: fellesskap og individualitet.

Vurderingsform

En skriftlig, individuell oppgave (10—12 sider).
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

b. Kritiske og internasjonale perspektiver på barnehagepedagogikk

Kritiske tema og mangfold

Mål

Studenten skal begi seg inn i nye faglige territorier og tilegne seg kritiske perspektiver på aktuelle temaer innen norsk og internasjonal barnehagepedagogikk. Studenten skal fokusere på hva som skjer i praksisfeltet og kunne identifisere og analysere plasser og episoder/hendelser i dagens institusjoner. På grunnlag av dette skal studenten utvikle nye forskningsstrategier og kritisk kunnskap. Gjennom deltagelse, dialog og skriveprosesser skal studenten utvikle sin evne til å artikulere faglige synspunkter skriftlig.

Innhold

Nyere kritisk forskning i forhold til barnehage, småskole, familie og samfunn.
Temaer som vil bli kritisk belyst er for eksempel tilnærminger til lek, til kolonialisering av barndom, etnisk mangfold, fattigdom, lese-, skrive og matteopplæring, kjønn og seksualitet, globalisering og spesialpedagogikk.
Kritiske perspektiv på muntlig språk, kropp, diskurs og tekst.

Vurderingsform

Et individuelt skriftlig notat på 2 sider, hver uke i løpet av kurset. Notatet legges fram for lærer og medstudenter.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

Internasjonale og historiske perspektiver på barnehager

Mål

Studenten skal tilegne seg kunnskap om barnehagen som samfunnsinstitusjon med dens historiske tradisjoner og relasjon til småskolen, samt barnehagens karakter i dag i ulike land.

Innhold

Kunnskap om barnehagen sett i et idéhistorisk, komparativt og internasjonalt perspektiv.
Prinsipper for planlegging, utforming og vurdering av pedagogiske program, prosesser og innhold i barnehagepedagogisk virksomhet i ulike land.

Vurderingsform

Muntlig presentasjon av et kort, skriftlig gruppearbeid. Hovedvekten legges på det skriftlige arbeidet.
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått.

Masteroppgave

Mål

Studenten skal gjennom masteroppgaven vise forståelse, refleksjon og kunnskap. Studenten skal utvikle evne til systematisk bearbeiding av og kritisk holdning til kunnskaper på området. Studenten skal skrive en oppgave som tilfredsstiller de krav som stilles til et vitenskapelig arbeid.

Obligatorisk oppgaveseminar/framlegg av skisse til masteroppgave

Arbeidet med masteroppgaven innledes med et oppgaveseminar siste semester i første studieår. Her skal studenten legge frem sine første utkast til problemstilling, metode og fremdriftsplan til drøfting med andre studenter og lærere. Skissen må være godkjent før tildeling av veileder finner sted.

Innhold

Masteroppgaven skal dokumentere selvstendig fordypning i et valgt problemområde innenfor barnehagepedagogikk eller beslektede områder.
Masteroppgaven skal ha et kort sammendrag på engelsk, for eventuelt bruk på masterstudiets Web-side.

Vurderingsform

Masteroppgaven blir vurdert av en eksamenskommisjon som består av to av høgskolens lærere (hvorav den ene normalt har vært veileder for masteroppgaven) og en ekstern sensor.
En student kan få sin masteroppgave vurdert tre ganger. Studenten har anledning til å forbedre masteroppgaven to ganger etter den ordinære innleveringen.
Vurderingsuttrykk: Det benyttes gradert skala med fem trinn fra A-E for bestått og F for ikke bestått.

Seminardeltakelse

Studenten skal presentere pågående arbeid med masteroppgaven, samt få erfaringer med å være respondent for sine medstudenter.
Arbeidskrav: obligatorisk deltakelse på minst seks seminar (hvorav en gang skal være presentasjon av eget arbeid og en gang som respondent på andres arbeid).

ORGANISERING OG ARBEIDSMÅTER

Gjennomføringen av masterstudiet tilsvarer to års studium på heltid. Ved studiefravær på ett semester eller mer må studenten søke om å få innvilget permisjon. Dersom tidsrammer overskrides kan studenten miste retten til veiledning eller retten til å gå opp til eksamen etter studieordningen som gjaldt ved studiestart.

Studentene forutsettes å delta i så vel undervisning som kollokvier, seminar, prosjektarbeid og andre faste program.

Arbeidsformer i første studieår

Første studieår vil bestå av forelesninger, seminarer, kollokvier og selvstudium innen de ulike kursene. Prosjektarbeid inngår som en del av undervisningen i forskningsmetodologi. All undervisning vil bli konsentrert til to faste dager i uka, litteraturstudier kommer i tillegg. Det forventes at studentene arbeider med å uttrykke seg skriftlig, for eksempel utarbeider notat til framlegg i gruppen/klassen. Denne delen av masterstudiet er normert til to semestre på heltid. Hvert undervisningstilbud gis normalt bare én gang hvert studieår, deltidsstudenter anbefales derfor å legge opp en plan for studiet i samråd med leder for masterstudiet.

Undervisning

Det blir gitt undervisning tilknyttet de enkelte kursene. Plan over undervisning legges ut på Classfronter ved begynnelsen av studeiåret (undervisningsplan). Det er obligatorisk tilstedeværelse i forskningsmetodologi (prosjekt). 80 prosent nærvær kreves.

Kollokvier

I direkte tilknytning til undervisningen organiseres kollokviegrupper der studentene arbeider med litteraturen med støtte fra kollokvieledere.

Seminarer

Det blir arrangert seminarer hvor studenter fra første og andre studieår møtes og drøfter aktuelle spørsmål. Studenten planlegger masteroppgaven i løpet av første studieår, og må legge fram sin plan for arbeidet (problemstilling, metode og framdriftsplan) til drøfting med andre studenter og lærere.

Litteraturstudium

Den obligatoriske delen av pensum står oppført under de ulike delkursene. Hvert studieår blir det foretatt endringer i det obligatoriske pensum.

Arbeidsformer i andre studieår

Andre studieår er i hovedsak beregnet til arbeid med masteroppgaven innenfor det felt studenten velger. Studenter som har fullført første års studium, får oppnevnt veileder. Student og veileder skal sammen gjennomgå og undertegne en avtale om veiledning som avklarer ansvarsfordelingen dem i mellom. Antall timer avsatt til veiledning er det samme for heltids- og deltidsstudenter, disponering av tiden avtales individuelt mellom student og veileder.
Masteroppgaven er til vanlig en individuell oppgave. Dersom flere studenter skriver sammen, må det før godkjenning av tema tas kontakt med veileder for avklaring av ansvarsforhold og vurdering.

Undervisning

På begynnelsen av studieåret organiseres et skrivekurs. Det blir i tillegg undervising i kvantitativ forskningsmetodologi hvor det er obligatorisk tilstedeværelse (80 prosent nærvær kreves).

Seminarer
Det blir arrangert en seminarrekke per semester, hvor studentene skal presentere masteroppgaven og gi synspunkter på andre studenters arbeid med masteroppgaven.
Studentene har også anledning til å delta på felles tilbud for studenter fra alle masterstudier ved Høgskolen i Oslo.

INTERNASJONALISERING
Studiet er lagt opp slik at det skal være mulig å ta deler av studiet i utlandet. Utenlandsopphold organiseres individuelt i samråd mellom student og masterstudiet. Masterstudiet ved HiO vil i samarbeid med utvalgte europeiske institusjoner utvikle en europeisk master i barnehagepedagogikk (joint master's degree in early childhood education). Litteratur og undervisning skal også gi komparativ og internasjonal kunnskap om barnehagen og dens pedagogikk.

VURDERING
Vurderingen tar utgangspunkt i følgende dokumenter: Lov om universiteter og høgskoler, Forskrift om krav til mastergrad, Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høgskoler samt Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Vurdering første år
Studenten vurderes på slutten av hvert kurs, se vurderingsform under de ulike kursene. Studentene skal også delta i vurdering av hverandres arbeider. Ekstern sensor brukes i vurderingen av prosjektarbeidet i kurset forskningsmetodologi. Kursene vurderes som bestått/ikke bestått.

Avsluttende vurdering
Avsluttende vurdering av studenten foretas på grunnlag av
- masteroppgaven
- muntlig prøve som omhandler masteroppgaven

Arbeidet blir vurdert av en eksamenskommisjon som er sammensatt av to av høgskolens lærere og en ekstern sensor.

Studentens endelige karakter framkommer på følgende måte:
Alle kurs første året må være bestått og arbeidskrav godkjent for at studenten skal kunne melde seg til avsluttende vurdering og presentere masteroppgaven.
Masteroppgaven og muntlig prøve vurderes samlet av sensorene, med vekting 80:20.
Det benyttes en gradert karakterskala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått.
Avsluttet masterstudium gir graden Master i barnehagepedagogikk

Vitnemål
På vitnemålet angis de kurs som er bestått, tittel på masteroppgaven og den samlede karakteren på masteroppgaven og muntlig prøve.

Kvalitetssikring av undervisning og studieprogram

Undervisningen blir fortløpende evaluert i samarbeid med studentene og i henhold til forskriften Kvalitetssikring ved Høgskolen i Oslo, der grunnlagspremissene i kvalitetssikrings-systemet ved høgskolen beskrives, se <http://www.hio.no/content/view/full/27224>.

PENSUM 2007-2009

Mindre revisjoner av pensum kan skje i løpet av studieåret i samarbeid mellom lærere og studenter.

Vitenskapsteori og forskningsmetodologi

Alvesson M. & Sköldberg, K. (1994) *Tolkning och reflektion: Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur, s. 7-22. 16

Backe-Hansen, E (1995) *Refleksjoner rundt forskningsetiske spørsmål ved forskning på barn.* Oslo: Barnevernets Utviklingssenter. <http://www.lu.hio.no/FLU/barnehageped/backe-hansen-vestby.htm> 8

Bae, B. (2005) Troubling the identity of a researcher: Methodological and ethical questions in co-operating with teacher-carers in Norway. *Contemporary Issues in Early Childhood Education*, 6(3): 283-291. <www.wwwords.co.uk/ciec> 10

Bae, B. (2005) Observasjon i barnehage: noen validitetsmessige utfordringer, *Barn,* nr. 4, s. 9-24. 15

Barne- og familiedepartementet (1998) *Gjennomføring av behovs- og brukerundersøkelser i barnehagesektoren: en veiledning.* Oslo: Barne- og familiedepartementet. 25

Barclay-McLaughlan, G. & Hatch, A. (2006) Studying race: a conversation about the place of difference in qualitative research. *Contemporary Issues in Early Childhood Education*, 6(3): 216-232. <www.wwwords.co.uk/ciec> 10

Bengtsson, J. (2005) En livsvärldsansats för pedagogisk forskning. I: Bengtsson, J. (red.) *Med livsvärlden som grund* (2. oppl.)Lund: Studentlitteratur, s. 9-58. 47

Borchgrevink, G. A., Bjerke, L., Hildershavn, A.-M., Jansen, T. T., & Johansson, J.-E. (2001) Barnehagen og assistentene: en intervjustudie. *Barn* (3), 69-87. 18

Bråten, S. (1996) Videoanalyser av spedbarnet i samspill bidrar til å oppheve et modellmonopol. I H. Holter & R. Kalleberg (Red.), *Kvalitative metoder i samfunnsforskning* Oslo: Universitetsforlaget, s. 166–193. 26

Cannella, G. (1997). *Deconstructing Early Childhood Education: Social justice and revolution.* New York: Peter Lang. 172

Christensen, P. & Prout, A. (2002) Working with ethical symmetry in social research with children. *Children*, 94: 477–497. 20

Clark, A. (2005) Ways of seeing: using the Mosaic approach to listen to young children's perspectives, In A. Clark ,A. T. Kjørholt and P. Moss (Eds) *Beyond Listening: children's perspectives on early childhood services*. Bristol: Policy Press, pp. 29-50. 21

Cook, T. (2004) Starting where we can: using action research to develop inclusive practice. *Early Years Education*, 12(1): 3–16. 13

Cullen, J., Hedges, H. & Bone, J. (2005) *Planning, undertaking and disseminating research in early childhood settings: an ethical framework.* Auckland: New Zealand Association of Early Childhood Education Research. Pp. 1 - 8. <http://www.childforum.com/publications.asp> 8

Dahlberg, G., Moss, P. & Pence, A. (1999) *Beyond Quality in Early Childhood Education and Care:* Postmodern perspectives (kap. 2–4). London: Falmer. (alternativt kan norsk versjon brukes) 60

Dahlberg, G. and Moss, P. (2005) *Ethics and Politics in Early Childhood Education*. London and New York: RoutledgeFalmer. 50

Eide, B. & Winger, N. (2005) From children's point of view: methodological and ethical challenges. In P. Moss, A. Clark & A. T. Kjørholt (Eds), *Beyond Listening: Children's perspectives on early childhood services*. London: Policy Press. pp. 71-90 30

Foucault, M. (1999) *Diskursens orden.* Tiltredelsesforelesning holdt ved College de France 2. desember 1970. Oslo: Spartacus. 60

Graue, E. & Walsh, D. (1998) *Studying Children in Context* (kap. 1–4). London: Sage. 62

Grover, S. (2004) Why won't they listen to us? On giving power and voice to children participating in social research. *Childhood,* 11(1) 81–93. 12

Gulbrandsen, L., Johansson, J.-E., & Nilsen, R. D. (2002) *Forskning om barnehager: En kunnskapsstatus.* Oslo: Norges forskningsråd, Område for kultur og samfunn. <http://www.lu.hio.no/FLU/barnehageped/kunnskapsstatus.htm> 100

Guss, F. (2005) Reconceptualizing play: aesthetic self-definitions. *Contemporary Issues in Early Childhood Education,* 6(3): 233-243. <www.wwwords.co.uk/ciec> 10

Harms, T., Cryer, D., Pettersen, R. J., & Clifford, R. M. (2002) *Kvalitetsvurdering av barnehagen. Foprskningsprosessen.* Oslo: Sebu forlag. 25

Hatch. J. A. (2007) Assessing the quality of early childhood qualitative research. In J. A. Hatch, *Early Childhood Qualitative Research,* New York and London: Routledge, pp.223- 244. 20

Haug, P. (2003) *Om kvalitet i förskolan: Forskning om och utvärdering av förskolan 1998*–2001 (kap. 3). Stockholm: Statens skolverk. 25

Heikkilä, M. & Sahlström, F. (2003) Om anvanding av videoinspelning i feltarbete. *Pedagogisk Forskning i Sverige, 8*(1-2): 24-42. 19

Hellevik, O. (1995) *Sosiologisk metode* Oslo: Universitetsforlaget. 184

Johansson, J.-E. (2004) Fritt tänkande och samhandlande barn: Friedrich Wilhelm August Fröbel. I L. Løvlie & K. Steinsholt (Eds.) P*edagogikkens mange ansikter: Pedagogikkens idéhistorie fra antikken til det postmoderne* Oslo: Universitetsforlaget, pp. 260-282. 28

Juell, E. (2003) *Refleksjon: Innspill til nye utspill.* Oslo: Damm. (utvalgte sider) 30

Kielland, S. (2005) Everyday life in Norwegian pre-schools: does Norwegian folk music have anything to offer small children today? *Australian Journal of Research in Early Childhood Education*, 12(1), 1–10. 10

Kjørup, S. (1997) *Forskning og samfund* (kap 1-6). København: Gyldendal. 100

Knupfer, A. M. (1996) Ethnographic studies of children: the difficulty of entry, rapport, and presentations of their worlds. *Qualitative Studies in Education*, 9: 135–149 18

Kolle, T. (2001) Åse Gruda Skaard og moderne barneoppdragelse. *Barn,* (1), 7-27. 18

Kvale, S. (1997) *Det kvalitative forskningsintervju* (kap. 3–12). Oslo: Ad Notam Gyldendal. 150

Lenz Taguchi, H. (2004) *In på bara benet: En introduktion till feministisk poststrukturalism* Stockholm: HLS Förlag, pp. 1-156. 157

Lindgren, A-L. & Sparrmann, A.(2003) Om att bli dokumenterad: etiska aspekter på førskolans arbete med dokumentation, *Pedagogisk Forskning i Sverige, 8*(1-2): 58-69. 11

Lund, T. and Haugen, R. (2006 in press) Statistikk. I T. Lund & R. Haugen, (red.) *Forskningsprosessen.* Oslo: Unipub, s. 75-99. 25

MacNaughton, G. (2001) Action research. In G. MacNaughton, S. Rolfe & I. Siraj-Blatchford (Eds), *Doing Early Childhood Research: International perspectives on theory and practice* Buckingham: Open University Press. pp. 208-223. 15

Mac Naughton, G. (2005) *Doing Foucault in Early Childhood Settings: Applying poststructural ideas.* London and New York: Routledge. 100

Mac Naughton, G, Smith, K. and Davis, K. (2007) Researching with children: the challenges and possibilities for building 'child friendly' research. In J. A. Hatch, *Early Childhood Qualitative Research,* New York and London: Routledge, pp.167-184 17

McLafferty, I. (2004) Focus group interview as data collecting strategy, *Journal of Advanced Nursing,* 48, (2), 187-194. 8

Møller, J. (1996) Aksjonsforskning i spenningsfeltet mellom politikk og vitenskap. *Nordisk Pedagogik*, 16(2), 66–77. 11

Nordin-Hultman, E. (2004) *Pedagogisk miljøer og barns subjektsskaping*, Oslo: Pedagogisk Forum. 30

Otterstad, A-M. (2007 in press) Doing de/colonizing methodologies - Who's at risk? *Contemporary Issues in Early Childhood* 4

Rhedding-Jones, J. (1996) Positionings poststructural: some Australian research in education, *Nordisk Pedagogik,* 16(1): 2- 14. 12

Rhedding-Jones, J. (2001) Shifting ethnicities: 'Native informants' and other theories from/for early childhood education. *Contemporary Issues in Early childhood*, 2(2), 135–156. <www.wwwords.co.uk/ciec> 21

Rhedding-Jones, J. (2003a) Feminist methodologies and research for early childhood literacies. In N. Hall, J. Larson & J. Marsh (Eds), *Handbook of Early Childhood Literacy* London: Sage. pp. 400–410. 10
Rhedding-Jones, J. (2003b) Questioning play and work, early childhood and literacy. In D. Lytle (Ed.) *Play and Educational Theory and Practice.* Westport, Connecticut, USA: Praeger, pp. 243–254. 11
Rhedding-Jones, J. (2005) *What is Research? Methodological practices and new approaches.* Oslo: Universtetsforlaget. 166
Rhedding-Jones, J. (2007) Who chooses what research methodology? In A. Hatch (ed.) *Qualitative Methods in Early Childhood Settings,* Westport , Connecticut USA and London UK: Routledge, , pp. 207-221. 14
Skoglund, R. (1998) Barn som aktive informanter. *Barn* (3/4), 78–97. 17
Vestby, G. M. (1995) Når barn bidrar i barneforskningen: Noen etiske betraktninger. Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning <http://www.lu.hio.no/FLU/barnehageped/backe-hansen-vestby.htm>. 30
Ødegaard, E. (2006) Kaptein Andreas og hans mannskap – drøfting av forskningsdata om en gutts stemme og hans innflytelse på barnehagens innhold, *Barn,* nr.1, s. 67-89 22
Sum **2101**

Barn, kunst og kultur

Bell, C. (1969). Significant form. In J. Hospers (Ed.), *Introducory in Readings in Aesthetics* New York: The Free Press, s. 87- 99. 12
Berkaak, O., A.(1983). Musikk og utenomsnakk - antropologiens bidrag til en musikkestetisk analyse. *Studia musicologica Norvegica: norsk årsskrift for musikkforsking* , nr 9, s. 73-87. 14
Blehr, B.(2001). Stas for barna - Om barnemobilisering of barneperspektiver på 17. mai. *Dugnad - Tidsskrift for etnologi*, 27(1), s. 5-18. 13
Bowman, Wayne.(1993). The problem of aesthetics and multiculturalism in music education. *The Canadian music educator,* 34(5), s. 23-30. 7
Dewey, J. (1987). *Art as experience.* Southern Illinois University Press, s. 42-63. 22
Enerstvedt, Å. (1993). Kommentar til Qvortrups foredrag. I Selmer-Olsnen (red.), *Børns kultur: Rapport fra en Nordisk konference 2. Aarhus: Tidsskrift for børne- og ungdomskultur* (23), s. 85- 90. <http://www.buks.dk/> 5
Gulløv, E., og Højlund S. (2003). *Feltarbejde blandt børn: metodologi og etik i etnografisk børneforskning*. København: Gyldendal. s. 15- 34, 52- 68, 85-109, 130- 148 og 167- 178. 88
Guss, F., G. (2005a). Dramatic Playing beyond the Theory of Multiple Intelligences. Oxford: *International Journal for Research in Drama Education*, (1), s. 43-54. 11
Guss, F., G. (2005b).Reconceptualizing Play: aesthetic self-definitions. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 6(3) s. 233- 243. <http://www.wwwords.co.uk/ciec/>. 10
Halvorsen, E. M. (2004). *Kultur og individ: Kulturpedagogiske perspektiv på kulturforståelse, kulturprosesser og identitet* Oslo: Universitetsforlaget, s.15-80 og 169-192. 88
Juncker, B. (2001). Tanker om det æstetiskes betydning i hverdagen. *Det unyttiges nødvendighed. Kunst for barn under tre år.* (Oppsummering fra Norsk kulturråds konferanse, Schæffergården, 2001, 17-19 august), s.1-5. [http://www.klangfugl.no/klangfugl1024.swf] 5
Juncker, B. (2005). Er kunst for børn? I Østberg, T. (Red.). *Barnet og kunsten*. Oslo: Norsk kulturråd, s. 14- 27. 14
Juncker, B. (2006). *Om processen - Det æstetiskes betydning i børns kultur*. Købehavn: Tiderne skifter, s. 149-167. 18
Kruse, B. (1995). *Den tenkende kunstner. Komposisjon og dramaturgi som prosess og metode.* Oslo: Universitetsforlaget, s. 9-44. 35
Lidén, Hilde (2002). Bli som oss? Kulturelt mangfold og barnehagen som kulturformidler. Mjør, I. (Red.). *Kulturbarnehagen*. Oslo: Samlaget, s. 33-43. 10

Lind, U. (2005). Identity and Power, 'Meaning', Gender and Age: Children's creative work as a signifying practice. *Contemporary Issues in Early Childhood,* 6(3), s. 256-268. <http://www.wwwords.co.uk/ciec/>	12
Merriam, A., P.(1964). Aesthetics and the interrelationship of the arts. *The anthropology of music.* Northwestern University Press, s. 259-276.	17
Meyer, S. (1994). Kunst og vitenskap – en innledning. Meyer, S.(Red), *Fra estetikk til vitenskap – fra vitenskap til estetikk.* Oslo: Universitetsforlaget, s. 9-20.	11
Mouritsen, F. (1990). Forskning og uddanelse inden for børne- og ungdomskulturområdet. *Tidskrift for Børne- og Ungdomskultur,* (17), s. 1-12. <http://www.buks.dk/>	12
Mouritsen, F. (1996): *Legekultur – essays om børnekultur leg og fortælling*. Odense: Odense universitetforlag, s. 7-32 og 63-76.	38
Nielsen, K., W. (2001). Spontansang - legekulturens lydspor (sid 1-24). *Tidsskrift for børne- & ungdomskultur,* (43). s. 1- 24, <http://www.buks.dk/>	24
Os, E., og Hernes, L. (2004). Under tre? – mener dere under tre? Kunstformidling under tre år – erfaringer fra prosjektet "klangfugl". I, *Barns smak – om barn och estetikk.*. Centrum för barnkulturforskning, nr 36. Stockholm: Stockholms universitet, s 9- 36.	27
Qvortrup, (1993). Er kultur for børn? Selmer – Olsen , I. (Red.). *Børns kultur- rapport fra en Nordisk conference 2. Aarhus: Børne- og ungdomsKulturSammenslutningen. Tidsskrift for børne- og ungdomskultur* (5), s. 75-83.	8
Samuelsen, A., M. (2003). *Kunstformidling for barn i kunstmuseum og skole – med vekt på formidlerrollen*. Universitetet i Bergen, s. 50-90.	40
Selmer- Olsen, I. (2001). *Det unyttiges nødvendighet – Barndomssyn, menneskesyn, kunstsyn*. (Referat fra seminaret: *Det unyttiges nødvendighet. Kunst for barn under tre år.* Schæffergården / Louisiana, 17 -19 aug 2001), s. 1-11 <http://www.klangfugl.no/klangfugl1024.swf>	11
Selmer- Olsen, I. (2003). Barnekulturforskningens utvikling og nytte. I, *Barnet - konstruksjoner av barn og barndom.* Oslo: Universitetsforlaget, s. 239-258.	19
Stolnitz, J. (1969). The aesthetic attitude. I, J. Hospers (Red.), *Introducory in Reading in Aesthetics*. New York: The Free Press, s. 17-27.	10
Svendsen, L., F., H. (2000). *Kunst: En begrepsavklaring*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 7-128.	121
Weier, K. (2004). Empowering young children in art museums – letting them take the lead. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 5(1), s. 106-116. <[http://www.wwwords.co.uk/ciec/>	10
Sum:	**712**

Barn, barndom og barnehage i et mangfold samfunn

Bae, B. (2004): *Dialoger mellom voksne og barn – en beskrivende og fortolkende studie.* (Rapport nr. 25) Oslo: Høgskolen I Oslo (utvalgte kapitler: 1,2, 6,7, 8 og 10)	144
Cockburn, T. (2005): Children and the feminist Ethics of Care. *Childhood* 1,71-89	16
Clark, A. (2005) Ways of seeing: using the Mosaic appraoch to listen to young children. In Moss, P, Clark, A. & Kjørholt, A: T (Eds.) *Beyond Listening: Children's Perspectives on Early Childhood Services*. London: Policy Press. s 29-51	22
Dahlberg, G., Moss, P. & Pence, A. (1999). *Beyond quality in early childhood education and care: Postmodern perspectives* (kap. 5). London: Falmer.	50
Dahlberg, G & Moss, P. (2005) *Ethics and Politics in Early Childhood Education.* London: Routledge Falmer kap 1,,5,6,7	120
Emilson,A. & Folkesson, A-M. (2006) Children`s participation and teacher control. *Early Child Development and Care, vol 176 ,3-4,* 219-238	19

Gullestad, M.(2006). Barndom i Norge *Barn,2*, 41-57	16
Greve, A. (2005) Friendship relations among toddlers. *Journal of Australian Research in Early Childhood Education*, 12(1) 81-91.	10
Hallden, G. (2003) Barnperspektiv som ideologisk eller metodologisk begrepp, *Pedagogisk Forskning i Sverige, 8,*(1-2) 12-23	12
Hill, M. (2006) Children's voices on having a voice, *Childhood, 13(1)* 69-89.	21
Johansson, E.(2003) Att nærma sig barns perspektiv, *Pedagogisk Forskning i Sverige,.8,nr.1-2,* 42-57	16
Johansson.E. (2004) Learning Encounters in Preschool: Interaction between atmosphere, view of child and of learning, *International Journal of Early Childhood*, vol.36,n02, pp9-26.	18
Jans, M.(2004) Children as citizens.Towars a contemporaru notion of child participation *Childhood 1*, 27–44	14
Komulainen, S. (2007). The ambibuity of the child`s "voice" in social research. *Childhood,14,1,*11-28	18
Kjørholt, A.T., Moss,P. & Clark. A. (2005) Beyond listening: future prospects In Moss, P, Clark, A. & Kjørholt, A: T (Eds.) *Beyond Listening: Children's Perspectives on Early Childhood Services*. London: Policy Press.175-189	13
Løfdahl, A (2006).Grounds for values and attitudes. Children`s play and peer-cultures in pre-schools.*Journal of early childhood research, 4*, 77-88	11
Løkken,G.(2000). The playful Quality of the toddling "style". *Qualitative Studies in Education*, vol. 13, no 5, pp531-542	12
Mauritzon, U. & Saljö, R. (2003): Ja vil va Samba å du e Nala: Barns kommunikation och koordination av perspektiv i lek. I: E. Johansson & I. Samuelsson Pramling (red.): *Förskolan: Barnets första skola!* (sid. 159–196). Lund: Studentlitteratur	35
Mayall, B. (2002). The sociology of childhood:children`s autonomy and participation rights: In A Smith (ed) *Advocation for Children:Intenationsal perspectives on childrens`s rights*. Dunedin, New Zeland: University of Otago Press, 126-140	15
Meyer,A. (2007) The moral rhetoric of childhood *Childhood 14,1*, 85-104	20
Moss, P, Clark, A. & Kjørholt, A.T. (2005) Introduction. In Moss, P, Clark, A. & Kjørholt, A: T (Eds.) *Beyond Listening: Children's Perspectives on Early Childhood Services*. London: Policy Press. 1-16	15
Moss, P. (2007). Bringing politics into the nursery: early childhood education as a democratic practise.*European Early Childhood Education Research Journal, vol 15,1,*5-20	15
Noddings, N. (2007) Education and democracy in the 21st century. *Nordisk pedagogik,1,8-17*	9
Rinaldi, C (2005) Documentation and assessment: what is the relationship . In Moss, P, Clark, A. & Kjørholt, A: T (Eds.) *Beyond Listening: Children's Perspectives on Early Childhood Services*. London: Policy Press. 17-29	16
Rogers,S. & Evans, J. (2006). Playing the game ?Exploring Role Playing from Childrens`s Perspectives. *European Eduactional research Journal, 14,1*,43-56	13
Sandvik, N.(2007) De yngste barnas medvirkning i barnehagen *Barn, 1*, 27-45	18
Schibbye, A.-L. Løvlie (2002): *En dialektisk relasjonsforståelse* (kap. 1–3 og kap. 7). Oslo: Universitetsforlaget	135
Stern, D.N. (2003): *Spedbarnets interpersonlige verden* (s. 31–62), kap. 6–8, Oslo: Gyldendal	91
Vandenbroeck, M. & Bouverne-deBie, M. (2006) Children's agency and educational norms: a tense negotiation, *Childhood, 13(1):* 127-143.	16
Viruru, R. (2001). Colonized through language: The case of early childhood education. *Contemporary Issues in Early Childhood*, *2*, 31–47. <http://www.triangle.co.uk/ciec>	16
Woodhead,M. (2005) Early childhood development : A question of rights? *International Journal of Early Childhood 37(3)* 79-98	20
Østrem,S.(2005) Hvordan ivareta det svake subjektets perspektiv perspektiv ? Kulturoverskrinde verdier i et flerkultrelt samfunn. *Barn 3,* 7-25	18
Sum	**985**

Kritiske og internasjonale perspektiver på barnehagepedagogikk

a. Kritiske tema og mangfold

Andersen. C. E. (2006) Perspektiver for en nyere tid og mer komplekse livsverdener. I M. Gjervan, C. E. Andersen og M. Bleka (red.) *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen.* Oslo: Cappelen Akademiske forlag. s. 29-62.	33
Becher, A. A. (2004) Research considerations regarding cultural differences. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 5(1), 81–94. <www.wwwords.co.uk/ciec>	9
Brandtzæg, K-M. (2006) Underground: early childhood and ageism in a perspective of power and disempowerment. *Australian Research in Early Childhood Education,*13(2), 91-102.	11
Davies, B, (2004) *Hur flickor och pojkar gör kön.* (trans. C. Wallendin, of *Frogs, Snails and Feminist Tales: pre-school children and gender.* Sydney Australia: Allen and Unwin 1989). Stockholm: Liber.	65
Fajersson, K. E. (2005) Ordet 'flerkulturell' kan ha flere betydninger! I Fajersson, K og Germeten, S. (red.) *Vi vet hvor vi har vært, og vi vet hva vi har lært. Lærere og studenters erfaringer med 'flerkulturell Lærerutdanning'* (2002-2004) HiO-rapport nr. 18. Oslo: Høgskolen i Oslo. S. 28-43.	15
Hogsnes, H. D, (2007) Fra sosialpedagogisk tradisjon til (før)skoleorientert praksis, *Barn*, 1, s. 45-63.	18
Johansson, J.-E. (2006) Is the kindergarten pedagogy reaching its end? Comments on gender and the present development in the Nordic countries. *Australian Research in Early Childhood Education*, 13(1). 64-74.	11
Johannesen, N. (2005) En- to- tre- småbarna er med. I: P.Arneberg, E.Juell og O.Mørk (red.) *Samtalen i barnehagen.* Oslo: Damm. s. 75-90.	16
Osgood, J. (2004) Time to get down to business? The responses of early years practitioners to entrepreneurial approaches to professionalism. *Journal of Early Childhood Research* 2(1): 5–24.	20
Osgood, J. (2006) Deconstructing professionalism in early childhood education: resisting the regulatory gaze, *Contemporary Issues in Early Childhood,* 7(1): 5-14. www.wwwords.co.uk/ciec	10
Otterstad, A. M. (2005). Different 'reading' of the multicultural within early childhood (con)texts. *Barn,* 3, 27- 50.	24
Rhedding-Jones, J. (2002) An undoing of documents and other texts: towards a critical multiculturalism in early childhood education. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 3(2): 90–116. www.wwwords.co.uk/ciec	27
Rhedding-Jones, J. (2004) Classroom research or w(h)ither development: gender, complexity and diversity in the UK, the USA and Australia. Invited thematic review of three recently published early childhood education books. *British Educational Research Journal,* 30(1): 187-193.	7
Rhedding-Jones, J (2007a in press) Kritiske perspektiver på barnehagens læreplan (*curriculum)* og nasjonale styringsdokumenter. I I T, Mose og M Röthlie (red.) *Ny rammeplan – ny barnehage-pedagogikk?.* Oslo: Universitetsforlaget.	18
Rhedding-Jones, J. (2007b in press) Reading 'diversity': implications for early childhood professionals, *Early Childhood Matters*	4
Robinson, K and Jones Díaz, C, (2006) *Diversity and Difference in early Childhood education: Issues for theory and practice.* Berkshire England and New York: Open University Press.	50
Rossholt, N. (2005) Det handler om mer enn rosa og blått. I: P. Arneberg, E. Juell og O. Mørk O. (red). *Samtalen i barnehagen.* Oslo: Damm. s. 129-146.	18
Yelland, N. (Ed.), (2005) *Critical Issues in Early Childhood*. London and New York: Open University Press. (15 chapters by 19 authors) pp. 1–156.	157
Sum	**513**

b. Internasjonale og historiske perspektiver

Allen, T. A. (1988) 'Let us live with our children': Kindergarten movements in Germany and the United States, 1840–1914. *History of Education Quarterly*, 28(1) 21–48.	28
Fanon, F. (1991) *Jordens fordømte* . Oslo: Pax, s. 30–55.	26

Hopman, S. & Gundem, B. (1998). Conclusion: *Didaktik* meets curriculum: towards a new agenda. In B. Gundem & S. Hopman (Eds.) *Didaktik and/or* Curriculum*: An international dialogue* New York: Peter Lang, (pp. 331–350).	20
Jackson, P. W. (1992) Conceptions of curriculum and curriculum specialists. In P. W. Jackson (Ed.) *Handbook of Research in Curriculum.* New York: Macmillan , pp. 3 – 40.	38
Johansson, J.-E. (2005). Will there be any preschool teachers in the future? A comment on the present Nordic early childhood education. In J. Einarsdóttir & J. T. Wagner (Eds.) *Nordic Early Childhood Education*. Greenwich: Connecticut: Information Age Publishing.	25
Korsvold, T. (1998) *For alle barn! Barnehagens framvekst i velferdsstaten* (s. 31–49, 81–145, 201–217). Oslo: Abstrakt.	99
Lazerson, M. (1992) Historic tensions and future opportunities: Public responsibility and early childhood education. In L. Willams & D. P. Fromberg (Eds.), *Encyclopedia of Early Childhood Education.* New York: Garland, pp. 40–45.	6
Liedman, S.-E. (1989) Om ideologier. I S.-E. Liedman & I. Nilsson (Red.) *Om ideologi och institution*. Göteborg: Arachne, Institutionen för idé- och lärdomshistoria, Göteborgs universitet, pp. 7–23.	13
Mellor, E. (2000) Hong Kong's early childhood landscape: division, diversity and dilemmas. In E. Hayden (Ed.) *Landscapes in Early Childhood Education: Cross-national perspectives on empowerment: A guide for the new millennium.* New York: Peter Lang, pp 95 – 111.	16
OECD (2001) *Starting Strong: Early childhood education and care* (kap. 3). Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development.	80
Phillips, D. (1999) On comparing. In R. J. Alexander, P. Broadfoot & D. Phillips (Eds.) *Comparative Education: Contexts, classrooms and outcomes.* Wallingford: Symposium., pp. 15–20.	5
Rayna, S. (2004) Professional practices with under-ones in French and Japanese day care centres. *Early Years*, 24(1): 35–47.	13
Rhedding-Jones, J. (2007 in press) En sammenligning av Norge, New Zealand og Australia - tre land med forskjellig syn på barndom, lek, læring og omsorg. *Førstesteg*,	6
Tobin, J., Wu, D. & Davidson, D. (1989) *Preschool in Three Cultures: Japan, China and the United States* (kap. 5). New Haven: Yale University Press.	34
Tobin, J., Wu, D., & Davidson, D. (1989). *Preschool in Three Cultures: Japan, China and the United States.* New Haven: Yale University Press. (utvalg av studentene 50 sid).	50
Wollons, R. L. (2000). On the international diffusion, politics, and transformation of the kindergarten. In R. L. Wollons (Ed.), *Kindergartens and Cultures: The global diffusion of an idea* New Haven, Connecticut: Yale University Press, pp. 1-15.	15
Wollons, R. L. (Ed.) (2000). *Kindergartens and Cultures: The global diffusion of an idea*. New Haven, Connecticut: Yale University Press. (utvalg av studentene 50 s).	50
Ytterligere litteratur fra OECD:s evaluering av barnehager vil bli oppgitt i undervisningen: <http://www.oecd.org/linklist/0,2678,en_2649_34511_2735951_1_1_1_1,00.html>	
sum	**524**